

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Quæstio IX. De Casibus reservatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

Q U Æ S T I O X I.

De Casibus reservatis.

Quatuor hic discutienda; Primo, quinam possit reservare peccata? Secundo, quanam peccata possint reservari? Tertio, quinam subiaceant reservationi? Quarto, quinam possint absolvere a reservatis, & quomodo?

ARTICULUS I.

Quinam possint reservare Casus?

- I. *In quibusnam resideat potestas reservandi casus? Superiores regulares qualiter possint illos reservare?*
- II. *Parochus etiam potest reservare casus; Sicut Episcopus relate ad Parochos.*
- III. *Reservatio peccati, cui est annexa censura, tam peccatum, quam censura immediate reservantur; & simul deinde tollitur utrumque; Qui vero ratione ignorantia irvincibilis censura, illam non incurrit, nec incurrit reservationem peccati; idque etiam in casibus Episcopalibus.*
- IV. *Reservatio casuum Episcopaliurn synodaliurn cessat, si non exprimantur in Tabella.*
- V. *Episcopo mortuo, vel amoto, cessat reservatio casuum Episcopaliurn; non vero synodaliurn.*
- VI. *Valida, & illicita est reservatio casuum facta ab Episcopo sine rationabili causa. Sed num etiam relate ad Parochos?*
- VII. *Non potest Prelatus Regularis sine consensu Capituli aliquid graviter prohibere sub pœna excommunicationis sibi reservata.*

I. **N**omine casuum veniunt & peccata, & censura: Esse

autem in Ecclesia Dei potestatem reservandi peccata, & censuras, certum est ex Trident. sess. 14. cap. 2.; ubi ex natura, & conditione iudicii, quæ huic Sacramento competit, & ex usu Ecclesiæ id probatur; ac definitur, In eadem Ecclesia semper custoditum fuisse, ut nulla sit reservatio in articulo mortis.

Primo itaque residet hæc potestas in Pontifice relate ad universam Ecclesiam. Secundo in Episcopis relate ad suas diœceses; ut patet ex eodem Trident., quod sess. 14. can. 11. hæc habet: *Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reservandi sibi casus, nisi quoad externam potestatem, atque adeo casuum reservationem non prohibere, quominus Sacerdos a reservatis vere absolvat, Anathema sit.* Tertio, habent eandem potestatem Prelati Regulares; eo modo tamen, quo Clem. VIII. præscripsit, videlicet cum moderatione, & tantum in Capitulis generalibus, & provincialibus. Quarto, habent illam omnes ii, qui habent jurisdictionem ordinariam respectu eorum, quibus delegare possunt jurisdictionem; nam cum delegati accipiant jurisdictionem ab habente jurisdictionem ordinariam, possunt illam accipere cum aliqua limitatione, videlicet relate ad aliqua tantum peccata; Unde reliqua remanent reservata.

II. Hinc sequitur ex Suar. disp. 29. sect. 1. Parochos etiam posse casus reservare, cum & ipsi habeant jurisdic-

dictionem ordinariam, quam delegare possunt aliis Parochis, & Sacerdotibus a suo Episcopo approbatis. Verum idem Suar. advertit, id non esse in usu; quia univrsim coadjutores, qui assumuntur a Parochis, quibus delegari potest ab iis iurisdictione, non sunt minus idonei, quam ipsi Parochi: Possunt tamen Episcopi reservare Parochis aliquos casus, quia Parochi sunt ab Episcopis dependentes, non secus ac Episcopi a Pontifice.

Sicut autem omnes habentes iurisdictionem ordinariam possunt reservare peccata sibi, ita pariter possunt reservare illa alteri, Verbi gratia, ita ut in tali casu poenitens nequeat nisi vel a se ipso Episcopo, vel a Decano, aut Poenitentiaro absolvi. Ratio est clara, quia possunt ad libitum delegare iurisdictionem eo modo, quo sibi placuerit; Et de facto Pontifex multos casus reservat Episcopis; & in Trident. sess. 14. cap. 60. nonnulli casus reservantur Episcopo, nonnulli Vicario per Episcopum designato.

III. Quæritur nunc primo; Num quando Superior, sive sit Pontifex, sive Episcopus, sive alius reservat sibi peccatum, cui est annexa censura, utrumque sibi reservet, peccatum, & censuram, an solum peccatum, vel solum censuram?

Respondeo, Durandum asserere censuras tantum, non peccata reservari; Verum communissima apud Perez disp. 46. sect. 5. cum Suar. disp. 29. sect. 2., Lug. disp. 20. num. 26., Con. disp. 8. num. 23., Sanch. lib. 2. num. 8. docet, utrumque reservari, ut constat ex verbis decretorum Pontificum, & ex interpretum sensu. Unde sequitur primo, quod Superior dans facultatem absolvendi a censurâ aliqua reservata det pariter facultatem absolvendi ab illo peccato; Et dans fa-

cultatem absolvendi a peccato reservato det pariter facultatem absolvendi a Censura illi annexa; quia utramque simul reservationem solent ponere, & utramque simul tollere.

Sequitur præterea, quod ignorantia, quæ excusat ab incurrenda censura, excuset pariter ab incurrenda reservatione talis peccati, cui illa censura annectitur, ut notat Fagund. 2. præcepto Ecclesiæ cap. 1. Lug., Leand. disp. 12. quæst. 16.; Mendo in Epitome V. *Reservatio*, Sanch. loc. citat., & alii: Idque verum est tam de casibus Papalibus, quam de Episcopalibus: Esto neget id de Episcopalibus Merol. t. 1. disp. 1. cap. 2., eo quod soleant Episcopi reservare peccata sine censura, quod non solent Pontifices.

IV. Quæritur secundo; An præter casus expositos in Tabella ab Episcopis sint etiam reservati Episcopis Casus Synodales.

Respondeo cum Comitolo lib. 1. respons. moral. quæst. 25. Pasqual. centur. 2. quæst. 165. contra Bordon, cessare reservationem casuum synodaliū, quando exponuntur ab Episcopis casus reservati in tabella. Ratio est, quia ex pluribus legibus civilibus, & Canonicis habetur, quod non expressum habeatur pro omisso; ergo cum Episcopus non exprimat in tabella casus synodales, sicut posset, videtur illos negligere, ac non reservare.

V. Quæritur tertio; An mortuo, vel amoto Episcopo, cesset reservatio casuum ab ipso facta?

Respondeo, casuum synodaliū reservationem per mortem Episcopi non cessare, ut docet Pasqual. Centur. 4. quæst. 345.; quia statuum synodale, cum sit lex, non expirat morte ullius: Contra tamen cessat reservatio facta ab Episcopo per mortem Episcopi; quia univrsim personalia sequuntur personam, eaque extincta, extinguuntur: & ideo etiam
qua

quæ sunt mere beneplacita extinguuntur morte concedentis, (in foro tamen contentioso) ut diximus quæst. 8. art. 1. ex cap. *Gratiose de Rescriptis* in 6., Et ita docet Dian. part. 6. tract. miscellan. resol. 42. cum Sanch., Fagund. contra Præposit. Imo addo cum Pasqual. quæst. 296. contra Dian., & Fagund., mortuo, vel amoto Episcopo, posse a non habente facultatem in reservata absolvi non solum eum, qui post mortem Episcopi reservantis incurrit in casum reservatum, sed etiam eum qui Episcopo vivente in casum reservatum incurrerat. Ratio est, quia potestas jurisdictionis non respicit peccata, quando committuntur, sed quando subijciuntur clavibus. Ubi advertit ex Cyspedes apud Pelliz. tr. 6. cap. 2. n. 59. reservationem casuum Synodali-um esse a jure, Episcopali vero esse ab homine, & ideo hæc tantum morte Episcopi reservantis expirat, non vero illa. Esto enim Episcopus exponendo in tabella aliquos dumtaxat ex reservatis Synodalibus censetur consentire, ut relate ad reliquos nulla sit reservatio; mortuo tamen Episcopo lex synodalis non cessat obligare, quippe quæ lata est per potestatem collatam a Christo Domino, qui non moritur.

VI. Quæritur quarto; An reservatio alicujus casus facta ab Episcopo absque legitima, & rationabili causa sit valida?

Respondet cum Perez disp. 46. sect. 2., certum esse primo, quod talis reservatio sit illicita; Etenim cum reservatio sit odiosa, tam Confessariis, quibus minuit potestatem, quam pœnitentibus, quibus est molesta, non potest fieri sine rationabili causa. Certum est secundo, quod valide possit Episcopus quoslibet casus reservare illi, cui jurisdictionem delegat; cum enim pro libito illam de-

Pars VI.

leget, potest etiam pro libito illam limitare. Dubium est solum, An relate ad Parochos habentes jurisdictionem ordinariam in suos subditos valide reservet Episcopus sine legitima causa casus aliquos? Vasq. quæst. 91. art. 3. dub. 4. cum Sot., & aliis putat, quod invalide; tum quia Trident. docet, posse Episcopos reservare in ædificationem, non in destructionem; tum etiam, quia cum jure divino Parochi habeant jurisdictionem, non potest illa a jure humano sine causa valide restringi. Verum Suar. disp. 29. sect. 4. censet, quod valide, propter subordinationem, ac dependentiam, quam habent Parochi ab Episcopo; Lug. demum disp. 20. sect. 3. cum Perez probabilius putat, tunc solum esse invalidam hujusmodi reservationem, quando notabiliter impediret, vel diminueret Parochis jurisdictionem necessariam ad suum munus exequendum; Etenim sicut non potest Episcopus amovere Parochum a suo officio sine justa causa, nempe propter ineptitudinem; ita nec potest ab eo tollere, aut notabiliter diminuire necessariam jurisdictionem.

VII. Quæritur ultimo; An possint Prælati Regulares sine consensu Capituli aliquid graviter prohibere sub excommunicatione sibi reservata?

Respondent affirmative Suar. disp. 29. sect. 4., Villalob., Tamburinus, & alii apud Perez, & Dian. part. 2. tract. 2. resol. 49., quia a Clem. VIII. solum prohibetur, ne peccata sibi reservent Prælati Regulares sine consensu Capituli; ergo possunt reservare censuras, quamvis per accidens sic etiam reservent peccata. Sed communiter Doctores tenent oppositum cum Perez, Dian., Lug., Sanch.; tum quia sic frustraretur finis prohibitionis Clementis; tum etiam, quia extat decretum Sacræ Congregationis relatam a Lug. num. 47. declarans,

Y non

non posse illos censuras huiusmodi sibi reservare.

ARTICULUS II.

Quaenam peccata cadant sub reservationem?

- I. Non constat inter Doctores, num possint reservari venialia, ac mortalia alias remissa. Peccata vero pure interna non solent reservari.
- II. Quando casus reservatur, peccatum externum debet esse consummatum, & de se grave; Unde percussio Clerici si sit simpliciter levis, quamvis cum culpa gravi, non est reservata; Est solum reservata Episcopo percussio, qua sit levis comparata cum enormi.
- III. Casus reservatus, effectu secuto, non incurritur ab eo, qui constituitur, antequam effectus sequatur.
- IV. In dubio, an peccatum fuerit mortale, seu an includatur in lege reservante, reservatio non incurritur; Quod si in tali dubio quis sit absolutus, non debet iterum a Superiore absolvi, si deinde deprehendat casum esse reservatum.
- V. Quid si idem peccatum cum censura a diversis superioribus reservetur?
- VI. Episcopis peccata nonnulla reservantur jure communi; Alia ex consuetudine; Alia vero per statuta Episcopalia.
- VII. Quid requiritur, ut casus Papalis dicatur occultus, & idcirco Episcopo reservatus? Et quid de occultis Bulla Cœna?
- VIII. Quinam dicantur perpetuo impediti adire Pontificem, ut eatenus possint a Casibus Papalibus per Episcopum absolvi sine onere?
- IX. Num sicut impeditus adire Pontificem potest absolvi ab Episcopo; ita impeditus adire Episcopum possit

si ab Inferiore absolvi?

X. Probabiliter impeditus adire Pontificem non imponitur ab Episcopo onus adeundi illum cessante impedimento temporali, nisi casus sit reservatus cum censura: Quid si ab inferiore decur absolutio? In articulo mortis onus hoc imponitur solum, si excommunicatus sit denunciatus.

I. Certum est primo, peccata venialia, necnon mortalia alias legitime confessa de facto non reservari; quicquid sit, Utrum de possibili reservari possent? in quo variant Doctores; Etenim qui dicunt, jurisdictionem in venialia haberi a Christo Domino, asserunt coherentem non posse ab Ecclesia reservari; qui vero asserunt, jurisdictionem haberi a Pontifice, dicunt posse quidem reservari sed inutiliter, cum possint aliis mediis tolli venialia; Et idem dicas de mortalibus remissis, & legitime confessis.

Certum est secundo, non reservari de facto mortalia pure interna; quamvis juxta communem sententiam Suar., Vasq., & aliorum reservari possint; Sicut de facto reservat Pontifex sibi dispensationem aliquorum votorum, etiamsi mere mentali.

II. Certum est tertio, quod quando reservatur actus externus, requiratur actus externus consummatus, & qui in toto rigore vocabuli sit talis; Unde reservata sodomia, verbi gratia, requiritur & commixtio duorum ejusdem sexus, & feminatio intra vas; quia reservatio habet rationem pœnæ, & ideo odiosa est, & stricte interpretanda. Hinc si referretur scriptio epistolæ de obscenis ad Moniales, si quis talem epistolam scribat, & mittat, sed ea ad Moniales non perveniat, non incurrit in reservationem.

Cer-

Certum est quarto, quod quando reservatur actus internus, qui procedat in externum, verbi gratia, peccatum contra castitatem, tum actus externus debeat de se esse gravis, ut docent Suar., Lug., & alii apud Leand. disp. 12. quæst. 9. contra Turrian. Unde qui ex intentione mortaliter peccaminosa contra castitatem diceret alicui aliquod verbum turpe ex se leve, vel aliam actionem externam ex se levem exerceret circa illum, puta tangendo ejus vestes, vel suspirando, &c., non incurreret reservationem; quia cum reservatio cadat circa actum externum, hic de se debet esse graviter malus, nec satis est, quod graviter malus sit actus internus; Ecclesia enim non judicat de internis. Hinc etiam fit, quod, reservato homicidio, non sit reservata percussio facta animo occidendi; & reservata percussione, non est reservata percussio levis facta cum intentione mortali; Et idem dicas de excommunicatione, quæ incurritur per actionem externam de se levem, etiamsi factam cum mortali intentione: Quare non incurrit excommunicationem, qui leviter percutit Clericum, aut qui reservato furto, parvam materiam furatur, licet cum intentione graviter peccaminosa: Percussio autem levis, quæ est Episcopo reservata, ut mox dicemus, non est percussio Clerici simpliciter levis, sed ea, quæ est solum levis comparata cum enormi, & simul est graviter peccaminosa.

III. Certum est quinto, quod quando reservatur casus, effectu secuto, verbi gratia homicidium, procuratio abortus, &c., si quis propinet venenum, vel vulneret, ita ut ex tali veneno, seu vulnere sequatur deinde mors, vel abortus, & interim poenitens confiteatur ante effectum secutum, casus non est reservatus, ut docent Dian., Lug., & alii communiter.

Utrum autem secuto effectu indigeat nova Superioris absolutione? Affirmat Lug. disp. 16. num. 253. sed communiter negant, quia fuit jam directe absolutus poenitens a tali casu: Et idem dicas, si casui sit annexa excommunicatio; Etenim sublata culpa, & curato morbo per confessionem ante effectum secutum, non potest incurri poena medicinalis, sicut est excommunicatio, quando deinde sequatur effectus, ut docent Avil., Filiuc., Hurt., Mend. num. 41.

IV. Quæritur nunc primo; An peccatum sit reservatum, quando dubium est de ipsius reservatione; Vel quia dubium est, an sit commissum, vel quia dubium, an fuerit mortale; vel quia dubium, an includatur in lege reservante?

Respondeo negative cum Lug. disp. 20. sect. 3. Suar. de censuris disp. 40. sect. 6. Leand. quæst. 11., & aliis communiter contra Armil., Cordub. apud Lugo. Ratio est, quia reservatio, utpote odiosa, non debet ampliari ad peccatum dubium, sed restringi ad certum; nisi forte ipse reservans expresse vellet etiam peccatum dubium reservare, ut olim exprimebatur in casibus Bullæ Cænæ ante decretum moderatorium Clem. VIII. Et in Extravag. *Perleitis* exprimitur reservari Papæ percussione clericum in dubio, an sit gravis, non quidem quando dubitatur, an peccatum internum fuerit grave; quia in tali casu multi docent, nec esse necessario confitendum, sed quando supposito peccato interno gravi dubitatur, an percussio etiam fuerit gravis; ut docent communius contra Bordonum apud Dianam p. 9. tract. 4. ref. 46. ubi pro benigniori sententia laudat etiam Sanch. lib. p. cap. 10. n. 74. docentem in dubio num percussio sit gravis, an levis, censendam esse levem, ne privetur Episcopus facultate ab-

solvendi ab illa. Quare solum quando percussio sine ullo dubio est levis comparata cum enormi, non est reservata Pontifici, sed Episcopo, ut si quis Clericum pugno, pede, vel lapide, aut ligno non relinquente vestigium percutiat; (attenta tamen gravitate injuriæ, non violentiæ) Immo ex Dian. part. 9. tract. 4. resol. 29. si percutiatur pugno Sacerdos in facie, ita ut aliqua gutta sanguinis effluant, adhuc percussio dicitur levis relate ad enormem, & Episcopo reservata; Quod si percussio sit ex se simpliciter levis, non vero levis comparata cum enormi, tunc nulla reservatio, nec excommunicatio incurritur, etiamsi fiat cum intentione mortali, ut diximus num. 2. Quæ dicta sunt de reservatione, militant etiam circa excommunicationem, irregularitatem, & quamlibet aliam pœnam; In dubio enim peccati nulla istarum pœnarum incurritur, nisi exprimatur; Ideo autem irregularitas etiam in dubio homicidii incurritur, quia etiam in eo casu dubio exprimit legislator debere illam incurri, dummodo culpa fuerit certe mortalis.

Neque dicas, quod in dubiis tutior pars sit eligenda; ergo recurri debet ad superiorem pro absolute a reservato dubio, ut securior sit absolutio. Nam hoc est consilium, non præceptum, ut recte notat Suar. cum Navar., Sot., Sylvest., & aliis; Absolutio enim sic data ab inferiore habet sufficientem securitatem, cum sit moraliter certa.

Infertur hinc primo, posse Inferiorem absolvere a reservatis dubiis, sive dubium sit juris; verbi gratia, cum dubitatur, sitne a jure reservatum aliquod mortale certe commissum; sive dubium sit facti, verbi gratia cum dubitatur, an revera commiseris peccatum certo reservatum, puta, an quando protuleris hæresim externam,

etiam interius credideris, & protuleris animo eam asserendi; nam hoc totum requiritur, ut hæresis externa sit reservata. Ratio illationis est, quia in dubiis melior est conditio possidentis. Debet quidem confessarius dubium examinare, ne exponat Sacramentum periculo frustrationis; Verum examinato dubio, si adhuc hæreat, potest absolvere; quia dubium, quod remanet, tollit a peccato reservationem, si qua esset; ut infra dicemus de ignorantia reservationis, quæ eodem modo tollit a peccato reservationem.

Infertur secundo, quod qui in casu dubii absolutus est ab inferiore a peccato, vel a censura reservata, si deinde deprehendat certo peccatum illud esse reservatum, non tenetur Superiorem adire. Ita Lug., Bardi disp. 6. cap. 11. punct. 4. §. 5., quia jam ab eo peccato absolutus fuit directe ab habente tunc potestatem: Sicuti dubius de voto Castitatis, si dispensetur ab Episcopo, & deinde deprehendat votum Castitatis fuisse certum, non tenetur Pontificem adire pro dispensatione, ex Sanch. lib. 4. cap. 44., Lug. disp. 20. sect. 2.

V. Quæritur secundo; An possit idem peccatum a pluribus Superioribus reservari, ita ut sublata una reservatione remaneat altera?

Respondeo, vel reservatio fit cum censura, verbi gratia, cum excommunicatione annexa; vel non: Si primum, reservatio unica est, etiamsi fiat pluries ab eodem superiore. Quod si fiat a diversis, verbi gratia, prius ab uno Episcopo, deinde ab alio, vel a Pontifice, tunc reservatio, & excommunicatio est multiplex, ita ut una sublata remaneat altera, ut ostendit Suar. disp. 31. sect. 4. si vero reservatio fiat sine censura, sive fiat ab eodem Superiore pluries, sive prius ab uno Episcopo, deinde a

Suc.

Successore, tunc unica est reservatio, & per unam facultatem absolvendi tollitur: Quod si fiat a diversis Superioribus, videlicet ab Episcopo, & a Papa, si prius fiat ab Episcopo, & deinde a Papa, tunc accedente reservatione Pontificia, cessat Episcopalis, ut notat Lug. num. 151. cum non habeat tunc Episcopus facultatem absolvendi, adeoque nec sibi referendi; Quod si prius fiat a Papa, deinde ab Episcopo, propter eandem rationem reservatio Episcopalis est nulla, ut docet Suar. disp. 31.

VI. Quæritur tertio; Quanam peccata sint de facto Episcopis reservata?

Respondeo, tripliciter posse peccata Episcopis reservari. Primo per statuta Episcoporum, sive synodalia, sive extra synodalia, Secundo per consuetudinem. Tertio jure communi. Quæ primo, aut secundo modo reservantur, recenseri non possunt, quia dependent a voluntate uniuscujusque Episcopi, & a consuetudine cujusvis diocesis. Univerſim vero solent sibi Episcopi reservare homicidium voluntarium, crimen incendiarii, Pollutionem Ecclesiæ, Perjurium in judicio, Adulterium publicum, Falsificationem literarum, & his similia, quæ discutit Tambur. in tractatu de Pœnitentia cap. 6. loquens de casibus Panormi reservatis. Quæ vero jure communi Episcopis reservantur, sunt, præter nonnullas dispensationes irregulartatum, & votorum, Primo levis percussio Clerici; & gravis, si fiat a femina. Secundo procuratio abortus foetus animati effectu secuto. Tertio communicatio in eodem crimine cum excommunicatis ab Episcopo, & alia hujusmodi, quæ notat Tolet. lib. 1. Instructionis Sacerdotis cap. 19. Ac demum omnes casus Papæ reservati, si sint occulti. Et iidem etiam publici in casu legitimi impedimenti sive

perpetui, sive temporalis possunt jure communi ab Episcopis absolvi, cum onere tamen, quod cessante impedimento temporali, ad Papam se præsentent; ut habetur in cap. de cetero de sentent. excommunicationis. At in articulo mortis non solum Episcopi, sed quilibet Sacerdos poterit ab omnibus casibus Papalibus absolvere, cum ex Tridentino in eo articulo, seu etiam periculo cesset omnis reservatio.

VII. Circa hæc notandum primo, Crimen illud dici occultum, quod opponitur publico, ut exponit Suar. disp. 30. sect. 2.; publicum autem dicitur, quod notum est fere omnibus Oppidi, vel vicinæ, vel communitatis, vel publice diffamatum, vel deductum in forum contentiosum, dummodo ob defectum probationis non sit ab eo Reus absolutus; Unde quamvis aliquando crimen notum sit aliquibus, adhuc potest dici occultum, quousque Reus non laborat publica infamia, ut docet Navar. in Manual. cap. 27. num. 254. Quod si delictum sit in aliquo loco publicum, non vero in eo, in quo petitur absolutio, Sanch., Dian., & alii putant, posse etiam ab Episcopo absolvi; Negat tamen Suar., quia quod alicubi publicum est, simpliciter est publicum; præterquamquod facile etiam ad alia loca delertur, & publicatur.

Notandum secundo, multos Doctores cum Tolet. apud Suar. loc. citat. negare, multos alios cum Navar., Lug. disp. 20. sect. 5. asserere, quod per Bullam Cœnæ revocata sit ab Episcopis hæc facultas absolvendi ab hæresi occulta, necnon ab aliis occultis casibus in ea Bulla contentis: quia in calce Bullæ dicitur Episcopus non posse ab iis casibus absolvere, non obstantibus quibuscumque: Quamvis utraque sententia suos habeat Patronos; quia quando dicit Bulla, Episco-

episcopos non posse ab iis absolvere, non obstantibus quibuscumque, intelligi potest, quod loquatur de iis casibus, quando sunt publici, non quando sunt occulti; Suar. tamen censet, tutiorem esse sententiam Navar., Quod praesertim verum est, postquam confixa est thesis illa tertia ab Alex. VII., quam mox referemus.

Notandum tertio, facultatem hanc Episcoporum, quam habent ratione officii, & idcirco ordinariam Episcopi, esse cuilibet delegabilem; Unde sequitur, quod Confessarius, cui Episcopus dat facultatem absolvendi a casibus sibi reservatis, possit etiam absolvere ab omnibus casibus reservatis Papae, dummodo sint vel occulti, vel cum legitimo impedimento ad eundem Pontificem, eo modo, quo potest Episcopus; excepta tamen haeresi externa, quae unice ab Episcopo absolvi potest, quando est occulta, juxta Trident. sess. 24. cap. 6., & ab Alex. VII. damnata est propositio 4. dicens, *Etiam Praelatos regulares posse ab ea absolvere in foro conscientiae.* Damnata nihilominus etiam est ab eodem Pontifice propositio 3. dicens: *Sententia asserens Bullam Coenae solum prohibere absolutionem haeresis, & aliorum criminum, quando publica sunt, &c. in concistorio Sacrae Congregationis Cardinalium visa, & tolerata est.* Ubi nonnemo putat non damnari hanc sententiam, sed solum damnari, quod ea visa, & tolerata sit a Sacra Congregatione. Equidem cum Moja dicendum probabilius cenfeo, etiam sententiam illam damnari; quia nisi sententia esset falsa, Alex. VII. non fuisset adeo sollicitus de mendacio illo, quod ea sententia a Sacra Congregatione visa, & tolerata sit: Quare quamvis prius probabile esset, ex auctoritate Navar., Lug., & aliorum Doctorum, quod Episcopi possent ab haeresi occulta, & ab occultis omni-

bus Bulla Coenae absolvere, nunc tamen non videtur amplius ea sententia eadem probabilitate pollere, ut ostendimus in Trutina Theologica thesium damnatarum.

VIII. Notandum ultimo, onus comparandi coram Pontifice, cessante impedimento, non debere imponi ab Episcopo ei, qui absolvitur, quando impedimentum ad eundem Pontificem est perpetuum; quia frustra imponeretur. Dicuntur autem habere perpetuum impedimentum in jure Mulieres propter sexus fragilitatem, pueri ante pubertatem, Regulares, filii familias, Senes, videlicet septuagenarii, vel sexagenarii, immo per aliquos Doctores etiam quinquagenarii, Servi, idest Mancipia, Pauperes, Infirmi, Carceribus perpetuo detenti, vel ad triremes damnati, vel in Insulas relegati, Captivi apud Turcas; Necnon qui arripere iter non possunt sine gravi detrimento vel temporali, vel spiritali, vel proprio, vel suorum, videlicet uxoris, familiae, &c. Ad hoc tamen ut isti dicantur perpetuo impediti, debent tali impedimento laborare solum per decennium, aut etiam (ex Tambur. in decalogum) per quinquennium. Aliter dicerentur laborare impedimento temporaneo, & non perpetuo.

IX. Dubium est magni ponderis; An sicut in impedimento temporaneo, & non perpetuo ad eundem Pontificem potest Episcopus absolvere a casibus Papae reservatis cum onere comparandi, cessante impedimento, sub poena reincidentiae, ita pariter, quando poenitens habet impedimentum ad eundem Episcopum, possit quilibet Confessarius absolvere cum onere comparandi apud Episcopum, cessante impedimento, sub eadem poena reincidentiae?

Respondeo, plurimos Doctores cum Suar. disp. 20. sect. 2., Lug., Becan., &

& aliis communius negare, quia illud tantum exprimitur in iure; nec valet arguere a pari in lege positiva. Verum affirmant Perez disp. 50. sect. ultim., necnon Boss., Celestin., Hurt., & Granad. apud Dian. part. 5. tract. 14. resol. 58., & Dicastil. apud eundem Dian. part. 11. tract. 8. resol. 49. Ratio est, quia cum timeri possit in tali casu probabile periculum animæ propter dilationem pœnitentiæ; & cum aliquando etiam urgeat necessitas communionis, & non sit facilis contritio, ceteroqui prærequisita, videtur verisimile, quod noluerit Pontifex tollere remedium confessionis pœnitentibus impeditis adire Episcopum, quod iterum explicabimus in de Censuris quæst. 2. art. 7.

Quare habens reservata vel Papæ, vel Episcopo, apud quos non patet aditus, & volens se reconciliare cum Deo, vel propter necessitatem communionis, vel ne diu sit in statu peccati mortalis, tripliciter potest se gerere: Vel primo præmittendo communioni solam contritionem, perinde quasi non haberet copiam Confessarii; etenim juxta primam communionem laudatam opinionem Confessarius non potest absolvere a reservatis Episcopo, vel Papæ in casu impedimenti: Vel secundo potest confiteri Confessario non reservata, omittere reservata; cum non habeat Confessarius potestatem in illa, ut docent Sor., Cordub., Pal., Dian. part. 2. tract. 4. resol. 104.: Vel tertio sequendo secundam hanc opinionem, potest reservata simul, & non reservata confiteri, ita ut ab his directe, ab illis indirecte absolvatur, ut communius Doctores docent cum Laym. de Sacramento Pœnit. cap. 12., Navar., Sor., & aliis. Immo ad id teneri docet Laym. ex D. Th., ut possit Confessarius integre cognoscere statum pœnitentis.

X. Addo hic probabilem esse sententiam Lug. disp. 20. num. 223. quod onus comparandi Papæ, cessante impedimento temporali, tunc imponi debeat ab Episcopo pœnitenti, quando hic ab eo absolvitur a censura reservata, non vero quando ab eodem absolvitur a peccato Papæ reservato sine censura; quod perraro accidit. Ratio, quam affert de Lug. est, tum quia in iure tale onus imponitur solum pœnitenti, qui ratione impedimenti absolvitur a censura; tum etiam, quia tale onus imponi debet sub pœna reincidentiae; quæ pœna solum cadere potest supra censuram, non supra peccatum, ut patet; tum demum, quia aliter qui fuit absolutus directe a peccato, teneretur iterum illud subijcere clavibus, quod videtur durum. Utrum autem qui propter impedimentum temporale absolvitur a casibus sine censura reservatis a confessario, eo quod pœnitens non possit adire Episcopum, juxta dicta numero præcedenti, tunc pariter possit confessarius ab iis absolvere sine onere, extra mortis articulum? Disputat Suarez disp. 30. de Pœnit. sect. 3. & Lugo disp. 20. sect. 10. num. 224., & neuter audeat id asserere; cum communissime rejiciatur. Qua de re fusius dixi in Trutina exponendo tertiam thesim ab Alex. VII. confixam num. 7.

Dices. Ideo Episcopus potest a casibus Papalibus absolvere sine onere, si non sit illis annexa censura, quia aliter qui fuit absolutus ab iis directe ab Episcopo, teneretur iterum subijcere clavibus idem peccatum, quod est inconveniens; atqui hoc etiam sequeretur, si in casu impedimenti temporalis absolutus a confessario a casibus Episcopalibus sine censura teneretur adire Episcopum, ut iterum absolvatur cessante tali impedimento; ergo in utroque casu dari potest absolutio sine onere.

Re-

Respondeo negando minorem. Nam ideo Episcopus in casu impedimenti temporalis directe absolvit a casibus Papalibus, quia hoc illi a jure conceditur, tum in Cap. *de casero de sententia excommunicationis*, tum alibi; Unde cum absolvatur poenitens directe a casibus Papalibus, non debet iterum adire Pontificem cessante impedimento, ut absolvatur; sed si peccato est annexa censura, absolvitur cum onere sistendi se coram Pontifice, non ut absolvatur iterum a peccato, sed ut stet ejus mandatis propter censuram incursum, aliter in eandem censuram incidit. At quando confessarius ratione impedimenti temporalis absolvit a casibus reservatis, tunc non absolvit directe, cum nullibi talis facultas illi tribuatur, sed absolvit indirecte, non secus ac indirecte absolvit a peccatis oblitis; & ideo cessante impedimento datur onus adeundi Superiorem pro absolutione directa. Quod si Sacerdos absolvat moribundum a reservatis, tunc ideo absolvit directe, & sine onere, (nisi forte censura sit denunciata, ut satisfiat foro externo) quia ex Tridentino pro illo articulo confertur cuilibet Sacerdoti facultas absolvendi a quibuscumque peccatis, & censuris: Hæc enim habentur sess. 14. Concilii laudati cap. 7. : *Pis admodum, ne aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis, atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet poenitentes a quibusvis peccatis, & censuris absolvere possint.*

ARTICULUS III.

De iis, qui subjacent reservationi.

- I. Impuberes probabiliter reservationi, & excommunicationi non subjacent, nisi exprimentur.
- II. Probabiliter etiam ignorantes reser-

vationem poenalem illam non incurunt.

III. Ignorantia reservationis est solum in causa, cur reservatio non incuratur; sicut dicitur de ignorantia excommunicationis, aut si de reservatione dubietur.

IV. Num peregrini absolvi possint a reservatis sua patria, si non sint simul reservata in diocesi, in qua versantur?

V. Num peccata reservata in diocesi absolvi possint a quolibet confessario, si fuerint commissæ in Monasterio exempto?

I. **C**ertum est, reservationi universim subjacere omnes subditos reservantis; nisi specialiter aliqui exciperentur, ut de facto Eminentissimus Archiepiscopus Neapolitanus feminas excipit a reservatis luxuriae, & pueros, ac puellas omnes ante 14. annum ab omnibus reservatis. Dubium tamen est, An universim impuberes, peregrini, & reservationem ignorantes reservationi subjaceant?

Quæritur itaque primo; an peccata impuberum possint reservari?

Respondeo, Palud., Belloch. apud Dian. part. 1. tract. 1. Miscel. resol. 1. negare, quia minor ætas excusat pueros in foro exteriori a pœna extraordinaria; Unde diximus quaest. 4. art. 3., impuberes transgredientes præceptum confessionis annuæ non incurere in foro exteriori pœnas latas in transgressores, nec excommunicationem ullam, nisi forte exprimerentur.

Sed Perez disp. 45. sect. 3., Lug., Homob., & alii distinguunt duplex genus reservationis, alterum poenalis, alterum medicinalis, ex Sanch. lib. 9. de Matrim. disp. 32., & dicunt huic reservationi medicinali, non illi poenali impuberes subjacere. Reservatio autem dicitur Medicinalis, quando imponitur ut remedium, seu quando

do est veluti lex determinans casus, in quibus recurri debeat ad Superiorem pro meliori remedio applicando; Hoc enim expedit ad bonam Ecclesie gubernationem; & in tali casu sicut impuberes subjacent aliis Ecclesie legibus, verbi gratia, abstinentie a carnibus, confessionis annue, &c., ita pariter subjacent reservationi: Dicitur vero reservatio esse pœnalis, quando est quadam pœna imposita in lege in odium, & vindictam peccati; ut fecit Sixtus V. contra male promotos ad ordines; & in tali casu non subjacent impuberes reservationi; sicut nec subjacent juxta communio opinionem ulli excommunicationi, vel alteri pœnæ Ecclesiasticae.

Equidem tamen censeo, probabile esse, quod nunquam impuberes reservationi subjaceant; sicuti nunquam subjacent excommunicationi, nisi exprimentur; cum eadem sit ratio de reservatione, ac de excommunicatione, ut mox dicemus.

II. Quæritur secundo; An ignorantes reservationem illam incurrant? Et idem quæritur de non advertentibus ad illam, dum actu peccant?

Respondeo, convenire communiter Doctores, quod censura ignorata non incurratur, sicuti nec incurritur, si ad illam non advertatur, dum committitur peccatum, cui annexa est censura; siquidem inadvertentia actualis, seu oblivio æquiparatur ignorantie invincibili, & inculpabili. Ratio autem, quare non incurratur censura ignorata, est, quia censura est pœna spiritualis medicinalis, quæ applicari debet peccatori ægroto, ut possit illum curare; Applicatur autem unice per cognitionem, & consequenter qui illam ignorat, non incurrit, ex Cap. *Ut animarum*, nisi ignorantia sit crassa, aut supina, prout suo loco dicemus. Dubium tamen est, an idem di-

Paris VI.

endum sit de reservatione?

Prima sententia docet, illam incurri ab ignorante; Ita Homob. de Cas. reserv., Merol., & alii. Secunda sententia negat; Ita Quintanad. tract. 3. singulari 11. dicens, per hæc verba, *Ignorantia reservationis, sive juris, sive facti, etiamsi culpabilis, seu vincibilis excusat a reservatione*. Ita etiam Adamus Burghaber cent. 3. casuum selectorum casu 31., & alii apud Dian. part. 10. tract. 14. resol. 63., qui opinionem hanc satis probabilem existimat. Tertia Sententia distinguit cum Sanch. lib. 9. de Matrim. disp. 32., Pal. tract. 2. disp. 1. punct. 17., Bardi in Bullam Cruciatæ part. 2. tract. 6. cap. 1., Perez, Fagund., & aliis, qui docent, ut modo diximus de impuberibus, reservationem, quæ sit lex pœnalis facta in odium, & vindictam peccati, non incurri ab ignorante illam; secus vero reservationem, quæ sit lex medicinalis facta ob bonum commune Ecclesie, & rectam ejus gubernationem, quæ exigit, ut graviora crimina a Superioribus, & a Prælati cognoscantur. Demum magis ad rem Joseph de Januario resp. 1. distinguit duplicem reservationem, alteram legalem, quæ fit per legem universalem, aut per statutum synodale, ut plerumque fit; alteram vero personalem, quæ scilicet fit a persona Superioris per modum præcepti, præcipiendo confessariis, ne a tali vel tali peccato absolvant; quod raro accidit; Nam peccata, quæ reservantur ab Episcopis in tabella, prius reservata sunt per statutum synodale: Docet deinde Joseph de Januario, primam reservationem non incurri ab ignorante, quia habet rationem pœnæ medicinalis, non secus ac censura, & respicit directe pœnitentes; secundam vero incurri, quia directe respicit confessarios, quamvis in ordine ad Pœnitentes.

Z Equi-

Equidem cenſeo in praxi ſequendam primam opinionem; ſed probabilem etiam eſſe ſecundam, prout limitatur a Joſepho de Januario apud Dian. part. 10. tract. 14. reſol. 63. ; ita ut tunc ſolum reſervatio incuratur ab ignorante illam, quando delegans jurisdictionem delegat cum aliqua limitatione præcipiendo, ne delegatus a tali, vel tali crimine abſolvat, quod raro habetur.

Probat, quia omnis reſervatio habet rationem pœnæ medicinalis, ſi fiat per legem univerſalem, & eſt odioſa, tam confeſſario, cujus jurisdictionem reſtringit, quam pœnitentibus, qui coguntur Superiorem adire pro abſolutione: Atqui pœna ſpiritualis medicinalis ex communi Doctorum ſententia apud Sanch. lib. 1. Moralium cap. 8. non incurritur ab ignorante illam, (ut diximus de cenſura, quæ univerſim ignorata non incurritur) ergo nec reſervatio; Etenim tam excommunicatio reſervata, quam reſervatio peccati eſt reſtrictio jurisdictionis in abſolvente; utraque eſt pœna in delinquente, & eſt pœna medicinalis præſervativa a gravioribus delictis, ſpectans ad rectam Eccleſiæ gubernationem; ergo tam excommunicatio, quam reſervatio ignorata non incurritur.

Confirmatur primo; quia nulla medicina poteſt agrotum ſanare, niſi illi applicetur; atqui lex reſervationis, & excommunicationis ſunt medicina præſervantes a gravioribus delictis, & applicantur hominibus per cognitionem illarum; ergo niſi innotescant, non habent rationem medicinae, & ſic non debent incurri.

Confirmatur ſecundo, quia intantum lex reſervationis, & excommunicationis ſpectat ad rectam Eccleſiæ gubernationem, in quantum talis pœna deterret reum a gravioribus criminibus; atqui niſi innotescat, non

poteſt detertere, ergo ignorata non debet incurri.

Dices primo: Diſpar eſt ratio de excommunicatione, ac de reſervatione; Illa præſervat præciſe in quantum eſt pœna privans Sacramentis, &c. Hæc vero præſervat, non ſolum ratione pœnæ, ſed etiam quia dum pœnitens adire debet Superiorem, poteſt ab eo graviora, & ſalubriora monita habere, quam ab inferiore; ergo quamvis excommunicatio ignorata non incuratur, non tamen reſervatio.

Reſpondeo, tam legem excommunicationis, quam reſervationis reſpicere & bonum publicum, & pœnam delinquentis, quamvis diverſimode utrumque reſpiciant; quia tamen conveniunt in hoc, quod utraque ſit pœna medicinalis, conveniunt pariter in eo, quod ab ignorantibus non incurantur; quippe qui dum peccant peccato, cui ſit annexa vel cenſura, vel reſervatio, non ſunt prævaricatores talis legis poſitivæ, quam ignorant, & idcirco non ſunt rei talis pœnæ. Adde, quod etiam in excommunicatione reſervata habeatur hoc, quod per reſcurſum ad Superiorem poſſit delinquens habere ſalubriora monita ab illo, quam ab inferiore, & tamen etiam excommunicatio reſervata, ſi ignoretur, non incurritur; ergo inter excommunicationem, & reſervationem nulla diſparitas.

III. Dices ſecundo; Reſervatio eſt limitatio jurisdictionis in confeſſario, ſeu ablatio jurisdictionis relate ad tale peccatum; atqui ignorantia pœnitentis non poteſt conferre confeſſario jurisdictionem, quam non habet; ergo ignorantia reſervationis non impedit reſervationem.

Confirmatur, quia ſimplex Sacerdos non poteſt valide abſolvere a mortalibus, etiamſi bona fide pœnitens ad illum accedat. Et ratio eſt, quia

quia simplex Sacerdos non habet jurisdictionem in mortalia; Atqui neque Confessarius inferior habet jurisdictionem in mortalia reservata; ergo neque poterit valide ab illis absolvere, per hoc quod pœnitens bona fide illi confiteatur ignorans reservationem, seu restrictionem jurisdictionis.

Confirmatur secundo; quia ignorantia reservationis, si sit in Confessario, non facit, ut valide absolvat; ergo neque si sit in pœnitente. Et ratio a priori est, quia reservatio fit ad rectam Ecclesiæ gubernationem, quæ exposcit, ut graviora crimina a Superioribus tantum cognoscantur; ergo si illam sciant, sive nesciant pœnitentes, non possunt valide absolvi a reservatis, nisi ab habentibus potestatem in illa.

Respondeo, hoc argumentum, quod est Achilles Adversariorum, æque militare contra excommunicationem reservatam, & contra peccatum in dubio reservationis; quare sicut excommunicatio etiam reservata, eo ipso quod est ignorata, non incurritur, & ideo cessat caput, unde per legem, qua reservatur excommunicatio, limitatur in Confessario jurisdictione relate ad illam; & sicuti cessat limitatio jurisdictionis relate ad peccata reservata, quando dubium est de reservatione; ita pariter quando ignoratur reservatio. Limitatio itaque jurisdictionis est quidem circa peccata reservata; verum quia accedente ignorantia reservationis, peccatum non est amplius reservatum, ideo accedente tali ignorantia, sicut etiam accedente dubio reservationis, non habetur jurisdictione restricta, & limitata in Confessario.

Ad primam, & secundam confirmationem facilis est responsio, si advertatur, nos non asserere, quod ignorantia reservationis, quæ sit in pœnitente, conferat Confessario jurisdic-

tionem relate ad peccata reservata; sed solum asserimus, quod ignorantia reservationis, quæ sit in pœnitente, impediatur quominus per legem reservationis restringatur in Confessario jurisdictione relate ad illa peccata; eo prorsus modo quo impediunt limitationem jurisdictionis, tam dubium reservationis, quam ignorantia excommunicationis reservatæ; siquidem pœna medicinalis non incurritur ab ignorante illam; Unde fit, quod si ignorantia reservationis solum sit in Confessario, non per hoc Confessarius valide absolvit a reservatis, neque simplex Sacerdos potest valide absolvere a mortalibus, etiam si bona fide pœnitens ad illum accedat, quia simplex Sacerdos nullo pacto habet jurisdictionem in mortalia. Contra vero Confessarius inferior habet jurisdictionem in reservata restrictionem quidem per reservationem, sed non quoties datur caput impediens restrictionem talis jurisdictionis.

Quare a primo ad ultimum, nec reservationem, neque excommunicationem incurritur, qui illas ignorant; & quia communiter Doctores inadvertentiam actualem, & oblivionem æquiparant ignorantia invincibili, & inculpabili, inde fit, quod non advertens ad pœnam sive reservationis, sive censuræ illam non incurrat, non secus ac si ignoraret; Unde Sanch. lib. 4. cap. 22. docet, quod si quis, verbi gratia, in pœnam perjurii vovisset jejunare, quoties mentitur; si deinde mentiatur advertens ad votum non mentiendi, non vero ad pœnam impositam jejunandi, peccaret quidem, sed non teneretur jejunare, ex hoc scilicet principio, quod pœna extraordinaria, & medicinalis non incurritur ab eo, qui illam ignorat, aut non advertit ad illam.

IV. Queritur ultimo; Num pœnitenti subjaceant reservationi Episcopi

Z 2 pro-

proprii, quando extra ejus diœcesim versantur; an vero Episcopi loci, ubi obiter degunt sine animo permanendi, & sine fixo domicilio; An vero utriusque, an neutrius? Quod est querere, a quibusnam reservatis possint hospites, & peregrini absolvi; a reservatis in propria diœcesi, an vero in aliena, an a neutris, an ab utroque?

Respondeo, Pellizar. tract. 6. cap. 2. num. 93., Sancium in selectis disp. disp. 54., Sayr. lib. 3. cap. 4. Less. lib. 4. cap. 2. num. 49., docere, Peregrinos, qui non habitant alicubi animo permanendi per majorem partem anni, (quod requiritur, ut dicantur ibi habere quasi domicilium) neque teneri legibus patriæ, ubi non sunt, neque legibus loci, ubi sunt peregrini; Quare si casus aliquis sit reservatus ab Episcopo, tam in patria, quam in loco, ubi degit peregrinus, non incurritur talis reservatio a peregrino. Hæc tamen opinio communiter non admittitur; quia etiam si verum sit, peregrinum neque legibus patriæ, neque legibus loci teneri, adhuc reservatio, cum sit restrictio jurisdictionis in Confessario, potest a peregrino incurri.

Equidem plura circa hoc dubium ex Laym. annotavi quaest. 8. art. 1. Iterum hic adverto, Clem. X. prohibuisse regularibus, (& eadem est ratio in tali casu de Confessariis secularibus) ne absolvant peregrinos a reservatis loci, in quo fit confessio, nec a reservatis in patria ipsius peregrini, quando isti in fraudem reservationis adeunt eam diœcesim, in qua casus non sunt reservati, hoc est quando id faciunt ad vitandum iudicium proprii Pastoris, ut advertit Platel. num. 909. Et ratio ex Suar. disp. 25. sect. 2. num. 9. est, quia peregrini solum ex tacita concessione suorum Pastorum confiteri possunt extra pro-

priam diœcesim; hæc autem tacita concessio non praesumitur, quando in fraudem, seu ad vitandum iudicium proprii Pastoris, atque adeo mala fide vult aliquis confiteri extra propriam diœcesim, ubi peccatum a se commissum non est reservatum; Quod si non fiat in fraudem, seu hoc animo, sed bona fide, absolvi poterit, quia hic utitur jure suo; Etenim est probabilis sententia Suar. disp. 30. sect. 1., Lug. disp. 20. num. 71., Leand. quaest. 26., & Dian. part. 4. tract. 4. resol. 109. existimantium, universim posse peregrinum absolvi a casibus reservatis suæ patriæ, dummodo non sint reservati in ea diœcesi, in qua fit Confessio; quia judicandus est penitens juxta leges ejus diœcesis, in qua versatur. Et est pariter probabilis sententia Soti, & Fagund. lib. 8. secundi præcepti Ecclesiastici cap. 8. num. 20. docentium, posse peregrinum absolvi a reservatis, quæ sint tantum reservata in ea diœcesi, in qua confitetur, & non in sua patria; quia reus judicandus est juxta leges superioris sui.

V. Immo Dian. part. 10. tract. 14. resol. 7. docet, quod si diœcesanus ipse committat peccatum extra propriam diœcesim, ubi non est reservatum, possit deinde absolvi in propria diœcesi, in qua est reservatum; quia commisit peccatum in loco, ubi nulla habetur reservatio, adeoque non commisit peccatum reservatum. Addit ulterius idem Dian. part. 10. tract. 14. resol. 7. ex Baucio, Bordon., Bonac., quod si quis committat peccatum ab Episcopo reservatum, intra aliquod Monasterium exemptum, neque incurrat reservationem, non secus ac si extra diœcesim illud committeret. Quod tamen non admiserim, quia monasterium solum quoad monachos est exemptum a jurisdictione Episcopi, non

vero quoad locum; unde peccans in Monasterio peccat intra diocesim Episcopo subjectam, etiam relate ad talem locum, atque adeo reservationem incurrit; & ita communius docent cum Suar., Con., Pal. apud eundem Dian.

Quod communiter Doctores docent, est, Peregrinos absolvi non posse a peccatis reservatis in utraque diocesi, videlicet & patriæ, & loci, ubi fit confessio, nisi ab habente facultatem in reservata; Sicut etiam communius docent cum Fagund. loc. citat. contra nonnullos, quod peregrinus, sive habeat reservata in propria, sive in aliena diocesi, possit absolvi a quocunque Sacerdote habente facultatem ab Episcopo suo in reservata; tum quia hoc fert consuetudo, tum etiam quia sicut ex consuetudine, & ex tacito consensu Episcoporum quilibet confessor potest absolvere peregrinos; ita pariter quilibet habens facultatem in reservata ab Episcopo suo potest absolvere peregrinos etiam a peccatis alteri Episcopo reservatis.

ARTICULUS IV.

Quinam possint absolvere a reservatis, & quomodo?

- I. Num jurisdictio ordinaria in reservata competat Pœnitentiario Cathedralis, aut Parocho?
- II. Quinam possint eligere sibi Confessarium, per quem a reservatis absolvantur?
- III. Nequit Superior Sacramentaliter absolvere a solis reservatis.
- IV. Qui constituitur Superiori, & oblitiscitur alicujus reservati, potest deinde ab hoc absolvi a quocunque Confessario.
- V. Si quis jubilai tempore invalide confitetur, poteritne deinde pariter ab-

solvi a reservatis?

VI. Quandonam tenetur Superior facultatem concedere subdito, ut a reservatis absolvatur?

VII. Quandonam possit Regularis, petita, & non obtenta facultate, a reservatis absolvi?

VIII. Num possit directe a reservatis absolvi penitens, si injuste facultas a Superiore denegetur?

IX. Quomodo Confessarius hanc facultatem petere debeat, ut possit ea pro se ipso uti?

X. Si petatur facultas absolvendi Titium a reservatis pro hac vice, poteritne hic absolvi a reservatis commissis post licentiam obtentam?

I. Certum est primo, posse a reservatis directe absolvere, tam qui ordinariam, quam qui delegatam habet jurisdictionem in reservata.

Certum est secundo, habere ordinariam jurisdictionem in reservata, tum qui ea reservavit, (non enim posset ea sibi reservare, nisi posset absolvere) tum etiam qui in hoc Sacramentali foro est reservanti jurisdictione Superior (dummodo qui absolvit, sit Sacerdos; Nam si non sit Sacerdos, poterit quidem reservare peccata alteri, sed non sibi; unde non poterit per se ipsum absolvere, sed per alium Sacerdotem, cui facultatem concedat.) Hinc fit, quod peccata reservata Episcopo possint non solum ab Episcopo, sed etiam a Pontifice absolvi; & quæ reservantur Superiori locali religionis, possunt etiam a Provinciali, & a Generali absolvi; quia in hoc foro dicuntur esse Superiores iis, quibus reservantur: At Archiepiscopus non potest absolvere a reservatis Episcopo suffraganeo; nisi forte quando illius diocesim visitat; quia Archiepiscopus, licet sit dignitate superior Episcopo, non est tamen Superior in hoc foro, cum non habeat im-

immediatam jurisdictionem in dioecesi suffraganei, quando actu illam non visitat.

Certum est tertio, habere jurisdictionem ordinariam in Casus Episcopo reservatos, tam Vicarium Generalem, quia constituit cum Episcopo unum Tribunal; quam Vicarium Capitularem, quia Capitulum sede vacante succedit Episcopo. De Pœnitentiario Cathedrali communius negant Doctores apud Dian. part. 9. tract. 9. resol. 11. Negant etiam Doctores de Parocho, ut videre est apud Suar. disp. 29., & Lug. disp. 21. num. 3.; siquidem Episcopi possunt ex concessione Pontificis reservare sibi peccata, & sic Parochorum potestatem limitare. Circa reservata vero in Religionibus Prælati locales habent ordinariam jurisdictionem in illa, quamvis Parochis comparentur.

II. Certum est quarto, delegatam jurisdictionem in reservata habere, tam illum, cui ea conceditur directe, quam eum, cui conceditur indirecte ab habente jurisdictionem ordinariam. Delegatur autem directe, quando ab Ordinario immediate committitur alicui Sacerdoti talis jurisdicção: Indirecte vero conceditur Sacerdoti jurisdicção in reservata, quando ab habente potestatem in reservata conceditur alicui pœnitenti facultas eligendi sibi Confessarium, a quo a reservatis absolvatur; tunc enim si pœnitens eligat Cajum Sacerdotem, conceditur indirecte Cajo talis facultas. Potestas autem eligendi sibi confessarium haberi potest vel ab homine, vel a consuetudine, vel a jure. Pontifex habet potestatem eligendi sibi quemcumque Sacerdotem in confessarium, cui statim post electionem tribuitur jurisdicção, vel a Christo Domino immediate, ut multi docent, vel ab ipsomet Pontifice; ut putat Lug. disp. 15. num. 23.; sicut Respu-

blica eligendo sibi superiorem, tribuit illi jurisdictionem in seipsam. Præterea etiam Episcopi in sua dioecesi possunt quemcumque Sacerdotem in confessarium eligere, a quo absolvantur, etiam ab iis reservatis, a quibus potest ipsemet Episcopus alios absolvere; ut constat ex cap. ult. de Pœnitentiis, & remissionibus: Extra suam dioecesim vero non nisi suum subditum approbare potest, ut ipse a non reservatis in ea dioecesi absolvatur; Advertiturque Suar. disp. 27. sect. 2., Prælatos regulares posse pariter confessarium sibi eligere, tam subditum, quam non subditum; non tamen qui eos absolvat a reservatis in Religione, a quibus ipsi possunt alios absolvere; quando tamen in religione juxta constitutiones a Pontifice approbatas designatur illis a Superiore Confessarius pro reservatis, si quando in ea incident; ut late etiam ostendit Lug. disp. 20. sect. 5. Abbatissæ non veniunt in hoc privilegio nomine Prælati; unde non possunt sibi Confessarium eligere. Dubitatur, Utrum hac in re veniat nomine Prælati Vicarius Generalis Episcopi, & Parochus? Aliqui enim affirmant, alii negant apud Leand. disp. 11. quaest. 29., & 34., ubi recenset omnes illos, qui ex consuetudine, seu ex tacita licentia Papæ possunt sibi confessarium eligere, videlicet Cardinales, Legatos a latere, Imperatores, Reges, Domesticos Pontificis, & alios: Ubi etiam addit posse Cardinales dare facultatem suæ familiæ eligendi sibi Confessarium, & Episcopos eximere familiam suam a Parocho. Equidem tamen in expositione thes. XVI. ab Alex. VII. confixæ docui, quod sicut potest Episcopus simplicem Sacerdotem ad audiendas suarum ovium confessiones approbare, (& quidem etiam extra suam dioecesim, si sit suus subditus) & sic illum eligere sibi in

con-

confessarium; ita pariter idem possit Vicarius Capitularis, & Vicarius Episcopi Generalis. Contra vero Parochus sicut nequit simplicem Sacerdotem approbare ad audiendas confessiones suarum ovium, ita nec potest eundem sibi in confessarium eligere; Nec potest Episcopus extra suam diocesim eligere sibi simplicem Sacerdotem in confessarium, si non sit suus subditus.

III. Quæritur nunc primo; An possit Superior, auditis solis reservatis, absolvere pœnitentem Sacramentaliter, illumque confessario inferiori remittere pro absolutione a reliquis mortalibus?

Respondeo cum fere communi negative, nisi urgente gravissima necessitate. Ratio est, quia de jure divino requiritur integritas materialis confessionis, & confessio dimidiari non potest sine gravissima necessitate; quando scilicet indiget pœnitens Sacramentali confessione, nec potest integre confiteri; aliter debet Superior sublata solum reservatione, aut collata absolutione a solis censuris reservatis, remittere pœnitentem ad inferiorem, ut ab omnibus simul peccatis sacramentaliter absolvatur.

IV. Quæritur secundo; An confitens habenti potestatem in reservata, si obliviscatur alicujus reservati, possit deinde a tali reservato absolvi directe per alium confessarium, qui non habet potestatem in reservata?

Respondeo cum communi affirmative; ut videre est apud Suar. disp. 31. sect. 4., Lug. disp. 20. sect. 7. Ratio est, quia confessarius intendit absolvere pœnitentem, & uti sua jurisdictione in illum quantum potest; ergo cum possit ab illo tollere reservationem peccati obliti, de facto illam tollit; Nec hoc esset subdelegare alteri jurisdictionem in reservata, sed simpliciter tollere reservationem pec-

cati obliti in foro Sacramentali. Ita Perez disp. 49. sect. 4., Con. disp. 8. dub. 12. num. 91.: Qui etiam cum Cajet., Suar., & aliis putant, reservationem peccati obliti tolli etiam per confessionem invalidam, non tamen sacrilegam, factam sive cum habente potestatem ordinariam, sive cum habente potestatem delegatam in reservata; Quod accidit, quando confessio est invalida, vel ex defectu doloris invincibiliter ignorato, vel ex alio simili capite, non vero quando est invalida ex defectu materialis integritatis, aut quando ex alio capite est sacrilega. Ratio hujus doctrinæ est eadem, quia scilicet absolvens intendit, quantum potest, favere pœnitenti. Addit Con., in tali casu haberi finem intentum a reservante, quod scilicet se sistat pœnitens vel coram Superiore, vel coram delegato ab ipso, ut possit melius in viam salutis dirigi: Quod tamen non accideret, si confessio esset invalida ex defectu materialis integritatis vincibiliter ignorato, ita ut non exponatur peccatum reservatum.

V. Rogabis; An pariter qui tempore Jubilæi fecit confessionem invalidam, non tamen sacrilegam, possit deinde a quovis confessario absolvi a reservatis?

Respondet Comit. ex Cajet., Armil., Silvest., & aliis apud Dian. part. 1. tract. 11. resol. 18. affirmative, dummodo in tali confessione invalida confessus sit peccata reservata; quia sic, ut modo diximus, satisfecit legi Ecclesiasticæ reservationis, ad eundo Confessarium habentem potestatem in reservata; quamvis non satisfecerit legi divinæ confessionis, cum confessio fuerit nulla. Alii Doctores apud eundem Dian. cum Suar., Henr. verius putant, quod si facultas in reservata detur in ordine ad lucrandas indulgentias, vel jubileum,

cum

cum vere non lucretur jubilaeum qui facit confessionem invalidam, nec gaudet beneficio ullo jubilaei; Unde tenetur adire Superiorem pro absolutione a reservatis: Si vero facultas in reservata detur vel ratione alicujus festivitatis, vel ex alio capite, & non in ordine ad lucrandas indulgentias, vel jubilaeum, tunc putant probabilem opinionem Comitoli.

Rogabis ulterius: An qui confessus est cum animo lucrandi jubilaeum, & deinde mutat animum, nec vult alia opera adimplere, si in ea confessione inculpabiliter omisit aliquod reservatum, possit deinde a quopiam ab illo absolvi?

Respondet Vasq. quaest. 81. num. 40. negative; quia facultas eligendi sibi Confessarium pro reservatis est alligata intentioni lucrandi jubilaeum; ergo, ea cessante, cessat pariter talis facultas. Sed verius affirmant Sanch.; Portel. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 145. Ratio est, quia per talem confessionem validam factam animo lucrandi jubilaeum vere poenitens praesentavit se Confessario habenti tunc facultatem absolvendi a reservatis; ergo cum vere absolutionem contulerit confessarius animo favendi illi, quantum potest, non solum absolvit illum directe a peccatis confessis, & indirecte a reservatis oblitis, sed etiam abstulit omnem reservationem; unde solum remanet obligatio in poenitente confitendi deinde, quando recordatur peccata oblita, cuicumque confessario. Praescindimus hic, An, si iste talis virtute jubilaei absolvatur directe ab aliquo reservato, peccet deinde mortaliter, ut docet Suar., mutando animum, & non ponendo alia opera ad assecutionem jubilaei; Etenim videtur deficere in re gravi, ad quam se obligavit, veluti ex pacto, acceptando beneficium absolutionis. Verum solum venialiter peccare do-

cent Lug., Sanch., Henr., & alii apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 145. & part. 5. tract. 12. resol. 42.; quia non deficit in pacto utili promissario, sed utili ipsi poenitenti.

Ex dictis sequitur, quod si quis lucratus sit jubilaeum absque confessione, (eo quod nullius peccati mortalis fuerit memor; quod fieri posse multi probabiliter opinantur) si deinde recordetur aliquod reservatum, potest a quopiam absolvi. Ita Lug. disp. 20. num. 102., quia per talem consecutionem jubilaei jam acquisivit sibi auctoritatem eligendi sibi confessarium, a quo absolvatur a reservatis. Sic etiam sentiunt Sanctarel., & alii apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 150. Dissentiunt tamen Suar., Sanch. & alii, qui putant, reservationem non tolli per lucrationem jubilaei, sed per absolutionem datam ei, qui habet animum lucrandi jubilaeum; quia tamen in casu nostro absolutio non fuit data, ideo non fuit sublata reservatio.

Rogabis demum, si tempore jubilaei prorogetur iustis de causis alicui indisposito absolutio, puta, per duas alias hebdomadas, & die lunae post hebdomadas jubilaei incidat in novum reservatum, poteritne virtute jubilaei etiam ab hoc reservato absolvi?

Respondent aliqui apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 149., posse. Negat tamen Lug. disp. 20. num. 134., quia quamvis prorogetur jurisdictio, non tamen prorogatur relate ad alias causas, seu relate ad alia peccata commissa post tempus jubilaei. Certum tamen est, etiam post jubilaeum posse poenitentem absolvi virtute jubilaei a reservatis oblitis ante jubilaeum commissis.

VI. Quaeritur tertio; An Superior teneatur concedere facultatem petenti, ut ab alio possit a reservatis absolvi, sive id per se, sive per alium petat?

Re-

Respondeo cum Perez disp. 50. sect. 3., Lug. disp. 20. sect. 10., Con. disp. 8. dub. 14., & aliis, aliquando teneri, aliquando non: Tenetur quidem concedere non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia, & ut suo officio Pastoris, & Medici spiritualis satisfaciat, quando si neget talem facultatem, timetur grave damnum poenitentis; dummodo tamen ex concessione facultatis non sequatur aliud majus damnum, vel respectu ejusdem, vel respectu communitatis. Ratio est, quia Medicus tenetur adhibere remedia opportuna, ne aegrotus pereat. Non tenetur vero facultatem concedere, quando facilitas concedendi cederet in damnum poenitentis, vel communitatis. In dubio autem, num concessio cedat in bonum, an in damnum, Superior inclinare debet in partem benigniorem: Etenim, ut habet D. Th. in 4. dist. 17. quaest. 3. art. 3. illi, qui sunt nimis solliciti, ut conscientiam subditorum per confessiones sciant, multis laqueum damnationis injiciunt, & per consequens sibi ipsis. Expediit proinde aliquando, ut facultatem hanc Superior communicet Confessario prudenti, ac docto; cui potest illam etiam ita communicare, ut imponat poenitenti onus sistendi deinde se apud ipsum Superiorem, ut docet Suar. disp. 30. sect. 5. Laym., & alii communiter; licet id perraro expediat; Non tamen videtur posse, aut saltem debere imponi praecipuum poenitenti, ut iterum sacramentaliter confiteatur Superiori, ut docet Perez disp. 50. sect. 4.

VII. Quaritur quarto; An facultas haec a Superiore petita, & non obtenta habeatur pro concessa?

Respondeo; si iuste a Superiore negetur, sine dubio non habetur pro concessa. Quamvis Clem. VIII. pro Regularibus declararit, ut notat Lug.

Pars VI.

disp. 20. num. 40., quod si Superior instante confessario ordinario negaverit facultatem absolvendi a casu reservato, & confessarius judicet debere concedi, possit hic pro ea vice absolvere poenitentem Regularem, etiam si a Superiore licentiam non habeat; Ubi notatur, quod *ly pro ea vice*, intelligatur toties, quoties id acciderit. Immo Quintanadv. Singul. 11., & alii apud Dian. part. 3. tract. 2. resol. 126., & part. 9. tract. 3. resol. 15. putant, idem posse fieri, si viro religioso, pio, docto, & prudenti, licet non ex designatis Confessariis domus, negat Superior ejusmodi facultatem: Quin etiam ex Pelliz. apud Dian. loc. citat. & apud Busemb. lib. 6. tract. 4. cap. 2. dub. 4. num. 5. id pariter verum est, si poenitens ipse petat hanc facultatem judicans prudenter, & non ex passione hallucinante, quod sibi debeat concedi, & tamen negetur. Et Suar. lib. 4. de Relig. cap. 19. num. 7. notat, Fratribus Minoribus privilegium concessum esse, ut possint semel sine licentia Superioris eligere confessarium sui Ordinis, a quo de omnibus reservatis, & censuris absolvantur; quinimmo dispensentur in omnibus irregularitatibus, excepto homicidio, & mutilatione voluntaria.

Quod si Superior injuste facultatem neget, distinguendum est; nam vel poenitens ex rubore non vult adire Superiorem; vel ex alia necessitate, sive physica, sive morali; Si primum, quamvis Superior aliquando peccet illam negando, communior tamen sententia docet, non posse poenitentem valide absolvi: In secundo casu potest indirecte tantum absolvi a reservatis cum onere sistendi se coram Superiore, cessante impedimento, quando urget vel necessitas Communionis, vel dilatio nimia confessionis, ut alias diximus.

A a VIII.

VIII. Aliqui apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 79., Henr. lib. 6. cap. 3. docent, posse poenitentem quemcumque etiam directe a reservatis absolvi, quando injuste negatur a Superiore facultas, ut ab aliis absolvatur; Tum quia in tali casu habetur licentia praesumpta Superioris majoris, puta Pontificis; tum etiam quia ex cap. *Licet de Regular.*, consensus debitus, & injuste negatus valet, quantum concessus; ergo quando Superior debet ex officio Medici Spiritualis etiam ex justitia concedere hanc facultatem, ne sequatur in poenitente majus damnum, tunc facultas injuste negata habetur pro concessa. Sed non est recedendum a doctrina Suar. loc. citat., quod hic in tali casu solum indirecte possit absolvi urgente necessitate; cum rati habitio de futuro non sufficiat ad jurisdictionem confessario conferendam; nec sit universim verum, quod facultas petita, & injuste negata valeat, quantum concessa, sed in iis dumtaxat casibus id est verum, in quibus in jure id exprimitur, ut quando vult Religiosus in arctiorem Religionem transire; prout exprimitur in laud. cap. *Licet*.

Rogabis hic, num si injuste negatur ab Episcopo approbatio ad audiendas Confessiones, ita Episcopus peccet, ut tamen Sacerdos, saltem regularis, possit confessiones audire?

Respondeo, hujusmodi Sacerdotem, etiam regularem, nec licite, nec valide posse Sacramentum administrare, ut diximus quaest. 8. ar. p. num. 11. Et ratio est, quia Trident. requirit approbationem ad validitatem absolutionis; Quare Alex. VII. damnavit propositionem 13., quae habet: *Satisfacit praecepto annuae confessionis, qui confitetur Regulari Episcopo praesentato, sed ab eo injuste reprobato.* Et quamvis Benedictus XI. concesserit Dominicanis, & Franciscanis, atque

adeo omnibus, qui cum iis communicant in privilegiis, quod possint confessiones audire, si electis a propriis Praelatis recuset Episcopi licentiam dare; huic tamen privilegio derogatum est a Trident., quicquid in contrarium docuerit Perez disput. 42. sect. 10.

Rogabis ulterius; An, si revocetur alicui confessario approbatio sine rationabili causa, adhuc possit Confessiones audire?

Respondeo, approbationem, & jurisdictionem datam ad beneplacitum revocari posse ex rationabili causa, & sine causa rationabili illicite revocari. Praeterea putant Bardi in Bullam Cruciatam part. 2. tract. 5. cap. 1., Bossius de Jubilaeo sect. 6. cap. 2., Pasqualig., & alii, quod si approbatio data simpliciter, & absolute revocaretur sine rationabili causa pertinente ad scientiam, vel mores, non solum illicita, sed etiam invalida esset revocatio; Ratio est, quia cum talis revocatio sit sententia Judicis injusta, non videtur posse auferre confessario jus, quod habebat ex approbatione prius facta. Ex eo autem quod juxta thesim proscriptionem Alex. VII. non conferatur jurisdictione illi, qui injuste est reprobatus, non sequitur quod jurisdictione tollatur per sententiam Judicis injustam. Plus enim requiritur ad tollendam jurisdictionem, quae juste possidetur, quam ad illam non conferendam; sicut plus requiritur ad furandum, quam ad non restituendum; unde in gravi necessitate, in qua licitum est non restituere, non licet furari.

IX. Queritur quinto, An confessarius uti possit pro se ipso facultate obtenta ad absolvendum a reservatis; ita ut possit ab iis a suo confessario absolvi.

Respondet affirmative Alphonsus de Leone apud Lug. disp. 20. sect. 8. Sed

Sed Lug. melius respondet, hoc pendere ex verbis, quibus facultas petitur, & conceditur; Si enim Titius Sacerdos dicat Superiori, Unus ex tuis subditis petit facultatem, ut a suo confessario a reservatis absolvatur, & Superior respondeat, Placet, sine dubio poterit pro seipso hac facultate uti; Quod si dixerit Superiori, Rogo te, ut des mihi facultatem absolvendi a reservatis unum ex subditis tuis, non poterit certe ea uti pro seipso, cum non possit ipse seipsum absolvere.

X. Quæritur ultimo; An facultas concessa ad absolvendum aliquem a reservatis pro hac vice, extendatur ad absolvendum illum etiam a reservatis commissis post facultatem obtentam?

Respondent affirmative Bonac., Præpositus, Dian. part. 4. tract. 4. resol. 109. Sed Azorius negat. Verius videtur dicendum cum Lug. loc. citat., hoc etiam pendere ex modo concessionis;

Si enim conceditur, ut pro una vice possit poenitens eligere sibi confessarium, a quo a reservatis absolvatur, procul dubio poterit absolvi etiam a reservatis commissis post concessionem; secus vero si conceditur facultas absolvendi pro hac vice Titium a reservatis commissis. Brevitas, quam prosequimur, non patitur, ut de casibus reservatis in particulari quæstionem instituamus. Qui de iis aliquid scire cupit, consulat Tamburinum, non quidem in Methodo expeditæ confessionis, sed in Tractatu de Sacramentis, ubi lib. 5. de Poenitentia, ubi abunde disputat de casibus reservatis Archiepiscopo in tabella Diœcesis Panormitanæ, (qui plerumque affines sunt iis, qui in aliis diœcesibus solent in tabella Episcopo reservari) necnon de reservatis in particulari pro Religiosis universim, & in specie de reservatis in Societate Jesu.

Q U Æ S T I O X.

De Sigillo Confessionis.

Quærendum primo: Quænam sit obligatio hujus Sigilli? Secundo, quænam ejus materia? Tertio, quos obliget? Quarto, num possit aliquando confessarius uti secreto in confessione habito?

ARTICULUS I.

De obligatione Sigilli Sacramentalis.

- I. Ex omni, & sola confessione Sacramentali oritur obligatio hujus sigilli.
- II. Si quis ad Confessarium accedit, sed non animo confitendi Sacramentaliter, non inducitur isthæc obligatio; Sicut neque quando error est juris, non facti.
- III. Etiam confessio, qua per accidens

non ordinatur ad absolutionem, trahit obligationem sigilli.

- IV. Sigilli violator tria peccata committit, contra justitiam, contra fidelitatem, & contra reverentiam Sacramento debitam, ratione cuius non datur in eo materia parvitas.
- V. Orbe universo periclitante sigillum frangi non potest.
- VI. Quænam sint pena imposita adversus Violatorem Sigilli?